

BỘ CÔNG THƯƠNG
Số: 12/2007/QĐ-BCT

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc
Hà Nội, ngày 26 tháng 12 năm 2007

QUYẾT ĐỊNH

Phê duyệt quy hoạch tổng thể phát triển mạng lưới chợ trên phạm vi toàn quốc đến năm 2010 và định hướng đến năm 2020

BỘ TRƯỞNG BỘ CÔNG THƯƠNG

Căn cứ Nghị quyết số 01/2007/QH12 ngày 31 tháng 07 năm 2007 của Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam khoá XII, kỳ họp thứ nhất về cơ cấu tổ chức của Chính phủ và số Phó Thủ tướng Chính phủ nhiệm kỳ khoá XII;

Căn cứ Nghị định số 178/2007/NĐ-CP ngày 03 tháng 12 năm 2007 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ, cơ quan ngang Bộ;

Căn cứ Nghị định số 92/2006/ NĐ-CP ngày 7 tháng 9 năm 2006 của Chính phủ về lập, phê duyệt và quản lý quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế- xã hội;

Căn cứ Quyết định số 559/QĐ-TTg ngày 31 tháng 5 năm 2004 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Chương trình phát triển chợ đến năm 2010;

Căn cứ Quyết định số 27/2007/QĐ-TTg ngày 15 tháng 2 năm 2007 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Đề án "Phát triển thương mại trong nước đến năm 2010, định hướng đến 2020;

Căn cứ Công văn số 6428/VPCP-KTTH ngày 07 tháng 11 năm 2007 của Văn phòng Chính phủ truyền đạt ý kiến của Thủ tướng Chính phủ uỷ quyền Bộ trưởng Bộ Công Thương phê duyệt dự án qui hoạch kết cấu hạ tầng thương mại;

Căn cứ Biên bản Hội nghị thẩm định, xét duyệt kết quả dự án "Quy hoạch tổng thể phát triển mạng lưới chợ toàn quốc đến năm 2010 và định hướng đến năm 2020" ngày 9 tháng 8 năm 2007;

Căn cứ Tờ trình số 333/VNCTM ngày 30 tháng 11 năm 2007 của Viện trưởng Viện Nghiên cứu Thương mại về quy hoạch phát triển mạng lưới chợ toàn quốc đến năm 2010 và định hướng đến năm 2020";

Xét đề nghị của Vụ trưởng Vụ Kế hoạch và Đầu tư.

QUYẾT ĐỊNH:

Điều 1: Phê duyệt Quy hoạch phát triển mạng lưới chợ toàn quốc đến năm 2010 và định hướng đến năm 2020 với các nội dung chủ yếu sau:

1. Quan điểm phát triển

- Đa dạng hoá nhiều loại hình và cấp độ, nhiều công năng, kết hợp truyền thống với hiện đại trong phát triển mạng lưới chợ.

- Xây dựng và phát triển mạng lưới chợ phù hợp với trình độ phát triển kinh tế, cơ cấu kinh tế, quy mô giao dịch, dòng vận động hàng hoá, điều kiện giao thông, nguồn lực và lịch sử, văn hoá, phong tục, truyền thống của các địa phương.
- Phân bố mạng lưới chợ hợp lý và có trọng điểm, tương thích với quy hoạch phát triển kinh tế- xã hội của các địa phương và của các ngành kinh tế.
- Tiêu chuẩn hoá, tổ chức hoá, hiện đại hoá trong phát triển mạng lưới chợ.
- Nhà nước tiếp tục hỗ trợ đầu tư phát triển chợ, đồng thời đẩy nhanh xã hội hoá trong đầu tư phát triển mạng lưới chợ.
- Phát triển mạng lưới chợ đòi hỏi phải có sự phối hợp và thúc đẩy nhịp nhàng với phát triển kinh tế hàng hoá, cải cách cơ chế lưu thông hàng hoá, nâng cao thu nhập của người nông dân.

2. Mục tiêu phát triển

2.1 Mục tiêu chung

- Phát triển mạng lưới chợ nhằm thoả mãn nhu cầu tiêu dùng và nâng cao mức sống của nhân dân, tăng thu nhập của nông dân, bảo đảm cho các thị trường hàng hoá phát triển ổn định.
- Đến năm 2010, mạng lưới chợ cả nước có kết cấu và được phân bố hợp lý; trình độ và phương thức giao dịch được nâng cao, nhất là ở các chợ bán buôn nông sản; việc quản lý chợ đi vào nề nếp, xây dựng được môi trường cạnh tranh lành mạnh; thúc đẩy mở rộng kinh doanh theo chuỗi đến các chợ; giảm thiểu và đi vào hoạt động nề nếp ở các loại chợ buôn bán truyền thống.
- Đến năm 2020 xây dựng mạng lưới chợ toàn diện, bao gồm chợ dân sinh hoạt động phân phối theo mô hình chuỗi; chợ bán buôn hàng nông sản với đầy đủ các chức năng, cơ chế hình thành giá hợp lý khoa học và thực hiện chế độ bán đấu giá là chính; chợ bán buôn, bán lẻ tổng hợp ở các trung tâm kinh tế của tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương (sau đây gọi chung là tỉnh) hình thành mạng lưới lưu thông hàng hoá thông suốt, việc quản lý đi vào nề nếp, cấu trúc hợp lý và trang thiết bị đầy đủ. Trong mạng lưới chợ thực hiện được các nguyên tắc “ thị trường hình thành giá cả, Nhà nước điều tiết thị trường”; phân bố hợp lý qui mô, kết cấu, số lượng chợ; phát triển mạng lưới chợ có tính thống nhất, đa dạng về loại hình và cấp độ, hình thành giao dịch theo mạng, lấy chợ bán buôn nông sản làm trung tâm thúc đẩy nhiều loại hình bán lẻ nông sản cùng phát triển như các cửa hàng tiện lợi, chợ bán lẻ, siêu thị kinh doanh theo dạng chuỗi...

2.2 Mục tiêu phát triển mạng lưới chợ trên các thị trường hàng hoá

a) Đối với thị trường hàng nông sản

- Từng bước xây dựng và hình thành mạng lưới chợ nông sản có tính trật tự, cạnh tranh và thống nhất để hình thành thị trường hàng nông sản lớn, thống nhất trên toàn quốc, đồng thời kết nối với thị trường nông sản quốc tế.
- Hình thành mạng lưới chợ đầu mối bán buôn hàng nông sản với cơ chế hoạt động hiện đại. Hoàn thiện các chức năng cung cấp thông tin, tập hợp và phân phối hàng hoá, phát huy vai trò của chợ bán buôn trong việc hình thành giá nông sản, đổi mới các phương thức giao dịch, kết hợp chặt chẽ giữa phương thức lưu thông hiện đại với chợ bán buôn nông sản.

- Thực hiện chế độ, tiêu chuẩn an toàn vệ sinh thực phẩm, phát huy ưu thế về chất lượng và giá cho hàng nông sản, bảo vệ lợi ích của người tiêu dùng và người sản xuất.

- Hình thành cơ cấu và phương thức giao dịch trên thị trường hàng nông sản phù hợp với đặc trưng của từng khu vực và đặc trưng của chủng loại sản phẩm. Đối với thóc gạo, trên cơ sở chợ đầu mối thóc gạo ở các khu vực sản xuất đang được mở rộng ra hiện nay, lựa chọn để từng bước hình thành thị trường giao dịch kỳ hạn. Đối với hàng nông sản tươi sống, vấn đề vệ sinh an toàn của hàng nông sản tươi sống cần phải được tiêu chuẩn hoá trong lưu thông, cần căn cứ vào nhu cầu của thị trường hàng nông sản trong và ngoài nước để kịp thời điều chỉnh cơ cấu, đảm bảo có thể cung ứng hàng nông sản đạt yêu cầu tiêu chuẩn chất lượng, xây dựng và thực hiện tiêu chuẩn cho chợ nông sản sạch.

b) Đối với thị trường hàng công nghiệp tiêu dùng

- Phát triển mạng lưới chợ hàng công nghiệp tiêu dùng đảm bảo mục tiêu chính là hình thành các điểm thị trường thuận tiện và hiệu quả cao cho hoạt động mua bán, tăng cường mở rộng nhu cầu trong nước. Chợ hàng công nghiệp tiêu dùng hàng ngày ở nông thôn chủ yếu hướng vào mục tiêu mở rộng các chuỗi kinh doanh để cung ứng hàng hoá thuận tiện cho người dân, tăng cường khai thác cơ sở vật chất của chợ để đáp ứng nhu cầu về đời sống vật chất và văn hoá không ngừng tăng lên của người dân ở nông thôn, từ đó thúc đẩy tăng nhu cầu tiêu dùng trong nước.

- Phát triển mạng lưới chợ hàng công nghiệp tiêu dùng phù hợp với trình độ phát triển kinh tế của các khu vực, phù hợp với định hướng phát triển các hệ thống thị trường hàng hoá để có các hình thức kinh doanh đáp ứng nhu cầu tiêu dùng ở những khu vực khác nhau. Đối với khu vực phát triển nhanh, hệ thống phân phối hiện đại và các chuỗi kinh doanh sẽ phát triển nhanh nên cần tập trung hình thành các chợ quy mô lớn về hàng công nghiệp tiêu dùng trong khu vực và từng bước nâng cao sức cạnh tranh cho chợ. Đối với khu vực phát triển trung bình, cần phải phát triển nhanh mạng lưới chợ để thúc đẩy hình thành các doanh nghiệp phân phối có sức cạnh tranh, tạo lập yếu tố và điều kiện cho phát triển thị trường của khu vực. Đối với khu vực kém phát triển, cùng với việc điều chỉnh cơ cấu sản xuất nông thôn và tăng khối lượng hàng hoá, cần tăng nhanh việc xây dựng cơ sở hạ tầng chợ nông thôn, nhanh chóng thay đổi tình trạng lạc hậu của chợ nông thôn và chú trọng phát huy tác dụng hỗ trợ của thương nhân ở các thành phố lớn để hình thành các chuỗi cung ứng hàng công nghiệp tiêu dùng đến tận chợ xã.

3. Định hướng phát triển

3.1 Định hướng phát triển các loại hình chợ theo thị trường địa bàn

- Đầu tư nâng cấp và phát triển các chợ dân sinh bán lẻ tại các khu dân cư ở thành thị và tại các xã, cụm xã ở nông thôn, miền núi.

- + Chợ dân sinh ở thành thị: hạn chế xây mới; cải tạo các chợ nhỏ không đủ tiêu chuẩn sang các loại hình bán lẻ hiện đại như siêu thị, cửa hàng thực phẩm, cửa hàng tiện lợi; nâng cấp thành các chợ bán lẻ nông sản, thực phẩm ở các khu vực dân cư.

- + Chợ dân sinh ở nông thôn, miền núi: mạng lưới chợ vẫn là kênh lưu thông hàng hoá chủ yếu trong thời kỳ từ nay đến năm 2020; mỗi chợ sẽ là hạt nhân để quy tụ, tập trung các hoạt động trao đổi, mua bán hàng hoá tổng hợp ở từng khu vực dân cư. Khuyến khích tăng số hộ kinh doanh trên chợ và tăng thời gian bán hàng hàng ngày của các hộ. Chú trọng việc đầu tư xây dựng cơ sở vật chất cho khu vực chợ. Gắn đầu tư xây dựng chợ với quy hoạch khu vực nông thôn, quy hoạch dân cư nông thôn và quy hoạch phát triển thương mại trên từng địa bàn cụ thể. Việc phát

triển không gian kiến trúc chợ phải theo cấu trúc hợp lý và phù hợp với đặc điểm hoạt động của từng loại chợ khác nhau.

- Nâng cấp và mở rộng, xây mới các chợ tổng hợp bán buôn, bán lẻ hạng I tại các trung tâm kinh tế của tỉnh.

+ Cải tạo và nâng cấp, mở rộng các chợ hiện có và xây mới ở các trung tâm kinh tế của tỉnh.

+ Mỗi chợ tổng hợp bán buôn, bán lẻ hạng I trên địa bàn cả nước được phát triển như hạt nhân để hình thành các khu trung tâm thương mại của tỉnh, vừa có vai trò phát luồng hàng hoá đến các chợ bán lẻ tổng hợp trên địa bàn, vừa là các trung tâm thương mại- dịch vụ tổng hợp của tỉnh.

- Nâng cấp, cải tạo và xây mới các chợ ở các xã biên giới, chợ cửa khẩu, chợ nằm trong khu kinh tế cửa khẩu theo qui hoạch. Tập trung vào các biện pháp để hình thành thói quen giao lưu hàng hoá qua chợ của người dân miền núi và thu hút người đến tham gia hoạt động chợ. Khuyến khích và hỗ trợ các doanh nghiệp mở rộng mạng lưới đến các chợ biên giới. Giữ gìn và phát huy các đặc trưng văn hoá của các vùng miền núi, biên giới trong hoạt động của mạng lưới chợ biên giới.

- Tiếp tục tập trung hoàn thành xây dựng và đưa vào sử dụng 7 chợ đầu mối bán buôn nông sản lớn tại các vùng sản xuất hàng hoá lớn và ở thành phố Hà Nội, thành phố Hồ Chí Minh ... Đồng thời, mỗi tỉnh xây mới, cải tạo nâng cấp từ 1- 3 chợ đầu mối bán buôn nông sản tại các vùng sản xuất nông sản và tiêu dùng tập trung của tỉnh.

3.2 Định hướng phát triển mạng lưới chợ theo thị trường hàng hoá

a) Định hướng phát triển mạng lưới chợ nông sản: xây dựng và hoàn thiện chợ bán buôn nông sản ở các thành phố và ở nơi sản xuất hàng nông sản tập trung của cả nước; chợ bán lẻ nông sản- thực phẩm ở thành thị và nông thôn; chợ phiên giao dịch hàng nông sản để bảo quản hoặc là nguyên liệu chế biến để hình thành mạng lưới chợ nông sản thống nhất, hiệu quả cao và phủ khắp thị trường cả nước. Xây dựng mạng lưới chợ nông sản cần được coi là bộ phận cấu thành quan trọng của hệ thống thị trường nông sản, với nhiệm vụ chủ yếu là nâng cao chiều rộng và chiều sâu độ bao phủ của mạng lưới chợ trên địa bàn cả nước, tăng cường công năng phục vụ của chợ, tập trung các nguồn lực để nâng cao thứ hạng chợ và trình độ quản lý, phát huy các chức năng tập trung hàng hoá, cung cấp thông tin và hình thành giá cả của mạng lưới chợ.

b) Định hướng phát triển mạng lưới chợ hàng tư liệu sản xuất

Định hướng lưu thông hàng vật tư sản xuất qua mạng lưới chợ chủ yếu đối với hàng tư liệu sản xuất dùng trong ngành nông nghiệp. Định hướng phát triển mạng lưới chợ hàng tư liệu sản xuất nông nghiệp theo hướng không ngừng tăng cường và hoàn thiện xây dựng mạng lưới chợ tư liệu sản xuất có sự cạnh tranh lành mạnh, chuẩn mực về chất lượng hàng hoá và các hành vi giao dịch, đa dạng các chủ thể kinh doanh; thông qua tăng cường các biện pháp có hiệu quả như giám sát hoạt động kinh doanh trong chợ, quản lý ngành nghề, xây dựng cơ chế đồng bộ phù hợp với thể chế kinh tế thị trường để giám sát hoạt động của các doanh nghiệp kinh doanh tư liệu sản xuất cho ngành nông nghiệp.

c) Định hướng phát triển mạng lưới chợ hàng công nghiệp tiêu dùng

Định hướng phát triển mạng lưới chợ hàng công nghiệp tiêu dùng theo hướng phát triển cân đối giữa chợ thành thị và nông thôn, tập trung vào một số mặt sau đây:

- Nâng cao nhận thức về tầm quan trọng và tiềm lực to lớn của việc phát triển mạng lưới chợ hàng công nghiệp tiêu dùng ở thị trường nông thôn trong tổng thể nền kinh tế quốc dân của nước ta, thông qua phát triển mạng lưới chợ ở nông thôn để mở rộng nhu cầu, mở rộng thị trường hàng công nghiệp tiêu dùng, đẩy mạnh kinh tế phát triển.
- Căn cứ vào nhu cầu của nông dân để mở rộng mạng lưới chợ hàng công nghiệp tiêu dùng, qua đó định hướng cho các nhà sản xuất công nghiệp thích ứng theo nhu cầu hàng tiêu dùng ở thị trường nông thôn.
- Phát triển các hệ thống phân phối hiện đại, thúc đẩy hiện đại hoá các phương thức kinh doanh hàng công nghiệp tiêu dùng trong mạng lưới chợ ở nông thôn, tạo yếu tố quan trọng để phát triển nhanh kinh tế nông thôn. Cần lựa chọn các phương thức kinh doanh hiện đại như chuỗi cửa hàng, siêu thị, hệ thống đại lý... để áp dụng trong quá trình cải tạo mạng lưới chợ truyền thống ở nông thôn, mở rộng mạng lưới chợ bán buôn, bán lẻ hàng công nghiệp tiêu dùng, nâng cao hiệu quả hoạt động của chợ, từng bước xây dựng hệ thống thị trường hàng công nghiệp tiêu dùng thống nhất ở cả thành thị và nông thôn, nâng cao chất lượng cuộc sống của người dân nông thôn.

3.3 Định hướng đối với các thành phần kinh tế đầu tư phát triển mạng lưới chợ

Khuyến khích các thành phần kinh tế đầu tư vào các chợ dân sinh thành thị, các khu công nghiệp để cung cấp hàng hoá giá rẻ cho người có thu nhập trung bình, thu nhập thấp. Khuyến khích các doanh nghiệp trong nước, nước ngoài tăng cường đầu tư đồng bộ và hiện đại hoá các chợ đầu mối nông sản trên cơ sở áp dụng công nghệ logistics; đầu tư vào các chợ tổng hợp bán buôn, bán lẻ ở các trung tâm kinh tế của các tỉnh; đầu tư vào các chợ cửa khẩu và chợ trong khu kinh tế cửa khẩu. Tạo điều kiện thuận lợi để các hộ kinh doanh cá thể tham gia góp vốn đầu tư xây dựng, nâng cấp các loại chợ ở các vùng kinh tế.

3.4 Định hướng hỗ trợ vốn đầu tư phát triển hệ thống chợ bằng nguồn vốn ngân sách nhà nước

- Nhà nước hỗ trợ đầu tư về mặt bằng và hạ tầng kỹ thuật của chợ hoặc Nhà nước hỗ trợ vốn đầu tư, các doanh nghiệp, cá nhân và hộ kinh doanh cùng tham gia đầu tư xây dựng chợ.
- Nhà nước ưu tiên tập trung vốn đầu tư phát triển chợ đầu mối bán buôn nông sản tại các vùng nông sản hàng hoá tập trung, làm tiền đề để từng bước phát triển thành các sàn giao dịch hàng hoá, chợ đấu giá, kể cả các trung tâm mua bán hàng hoá theo phương thức giao sau. Lồng ghép việc xây dựng các chợ dân sinh, chợ biên giới với các dự án và chương trình phát triển kinh tế - xã hội khác, hỗ trợ thêm bằng nguồn vốn ngân sách địa phương hoặc bằng các cơ chế, chính sách (tài chính, tín dụng, đất đai...) để tạo dựng hạ tầng kỹ thuật trong và ngoài chợ; đồng thời huy động các nguồn lực của doanh nghiệp, cá nhân và hộ kinh doanh trên địa bàn tham gia cùng đầu tư xây dựng, khai thác và quản lý chợ.

4. Phương án quy hoạch

(Chi tiết tại Phụ lục 1, 2, 3)

4.1 Mạng lưới chợ đầu mối nông sản

- Phát triển 157 chợ đầu mối nông sản, với 35 chợ nâng cấp, mở rộng và 122 chợ xây mới, trong đó có 77 chợ đầu mối nông sản đa ngành, 30 chợ đầu mối rau quả, 12 chợ đầu mối lúa gạo và 38 chợ đầu mối thủy sản.
- Dự tính vốn đầu tư khoảng 7.837 tỷ đồng, trong đó giai đoạn 2007- 2010 là 3.554 tỷ đồng; giai đoạn 2011- 2015 là 3.963 tỷ đồng; giai đoạn 2016- 2020 là 320 tỷ đồng.